

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor(recomandărilor) la proiectul hotărârii de Guvern pentru aprobarea Programului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Dunărea - Prut și Marea Neagră, ciclul II (2022-2027)

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Educației și Cercetării	<u>Aviz nr. 08-09/506 din 09.02.2022</u> La solicitarea nr. 18-23-1153 din 03.02.2022 a Cancelariei de Stat a Republicii Moldova, cu referire la avizarea proiectului de Hotărâre a Guvernului Republicii Moldova pentru aprobarea Programului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Dunărea-Prut și Marea Neagră, ciclul II (2022-2027) (număr unic 31/MM/2022), autor -Ministerul Mediului, Institutul de Zoologie propune următoarele modificări: În subcapitolul ”2.4.2. Zone protejate destinate protecției speciilor acvatice de importanță economică”: - la pag. 38, aliniatul 3, cuvintele ”economic - economic” de înlocuit cu cuvântul ”economic”. - la pag. 39 după cuvintele ”în baza datelor Serviciului Piscicol” de înlocuit cu cuvintele ”în baza datelor Institutului de Zoologie și Inspectoratului pentru Protecția Mediului”. În textul Programului de înlocuit ”Fondul Ecologic Național - FEN” cu ”Fondul Național de Mediu-FNM”. De menționat că, în conținutul Programului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Dunărea-Prut și Marea Neagră este insuficient reflectată componenta	Se acceptă

	monitoringului științific, aceasta fiind o condiție obligatorie la implementarea Directivelor de Mediu UE.	
Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică	<u>Aviz nr. 06-01/501 din 10.02.2022</u> Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă
Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova	<u>Aviz nr. 06/2-803 din 11.02.2022</u> În conformitate cu prevederile art.24 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, „Documentele de politici, fără a fi acte normative, sînt instrumente de decizie care abordează problemele existente într-un anumit domeniu, care definesc căile de soluționare a problemelor respective și descriu impactul așteptat asupra statului și societății. Documentele de politici pot prevedea elaborarea proiectelor de acte normative”. Totodată, conform pct.4 din Regulamentul cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, „Documentul de politici publice descrie modalitatea și resursele necesare pentru soluționarea problemelor de politici publice identificate, atingerea obiectivelor de dezvoltare într-un anumit domeniu sau subdomeniu de activitate a Guvernului și descrie impactul așteptat asupra statului și societății”. Prin urmare, în ceea ce privește efectuarea expertizei anticorupție asupra proiectului hotărârii menționate supra, acesta este un proiect de act normativ exceptat de la expertiza anticorupție, în sensul art. 28 alin. (2) lit. A) din Legea integrității nr. 82/2017, conform căruia „Agenții publice și entitățile publice cu drept de inițiativă legislativă, alte entități publice care elaborează și promovează proiecte de acte legislative și normative, precum și Secretariatul Parlamentului, în cazul inițiativelor legislative ale deputaților, au obligația de a supune expertizei anticorupție proiectele de acte, cu excepția: documentelor de politici”.	Se acceptă

Ministerul Finanțelor	<u>Aviz nr. 09/2-03/304/214 din 15.02.2022</u> Programul de gestionare a districtului bazinului hidrografic Dunărea-Prut și Marea Neagră, ciclul II (2022-2027) (PGBH DPMN) reprezintă un document important în contextul deteriorării calității apelor în bazinele vizate și a mediului în general, problemă care are un caracter transfrontalier și transnațional, fiind de interes major în statele riverane Mării Negre, Dunării și Prutului. Aspectul transfrontalier/transnațional al problemelor abordate ar putea fi mai bine exploatat în document, cu atât mai mult cu cât, conform recomandărilor celei de-a șasea reuniuni a Subcomitetului Cluster V (Agricultură și dezvoltare rurală, pescuit și politici maritime, dezvoltare regională, cooperare la nivel transfrontalier și regional) din cadrul Subcomisiei pentru Cooperare Economică și în Alte Sectoare UE - RM din 20 octombrie 2021 Moldova urmează să lucreze inclusiv la implementarea Planului de acțiune revizuit al Strategiei UE pentru Regiunea Dunării (SUERD) <u>și să-l integreze în programele UE și naționale în perioada următoare (2021-2027)</u>, utilizând în mod optim resursele oferite, combinând fondurile Instrumentului European de Vecinătate (ENI) și fondul Interreg (prin intermediul Programul Transnațional Dunărea), fonduri ENI-CBC și fonduri naționale. PGBH DPMN este exact tipul de document național în care ar putea fi integrate anumite elemente din planul revizuit al SUERD; totodată, PGBH DPMN poate constitui un instrument de abordare inclusiv a altor recomandări ale celei de-a 6-ea reuniuni a subcomitetului Cluster V menționat supra, cum ar fi, de exemplu, cea de consolidare a cooperării și complementarității între Agenda Maritimă Comună pentru Marea Neagră (la care Republica Moldova este parte) și Agenda Strategică de Cercetare și Inovare (SRIA) ca pilon științific, atât la nivel național, cât și regional - pentru a asigura o mai bună conectare a documentului cu alte angajamente internaționale ale RM din domeniu. În context vă informăm, că în programele de cooperare transfrontalieră și transnațională la care RM este parte, și anume în Programul Interreg NEXT	Se acceptă. Sînt incluse puncte/acțiuni noi nr.nr. 3.1.4, 3.1.5, 3.1.6, 3.1.7, 3.2.5. la obiectivul 3.
----------------------------------	---	--

	România Republica Moldova 2021-2027, Programul Interreg NEXT Bazinul Mării Negre 2021-2027 și Programul Regiunii Dunării 2021-2027, un obiectiv politic obligatoriu pentru finanțare este Obiectivul de Politici 2 „O Europă mai ecologică și cu emisii reduse de carbon”, din cadrul căruia în toate 3 programe au fost selectate următoarele obiective specifice (OS), care evident au tangențe cu obiectivele specifice ale PGBH DPMN: - promovarea adaptării la schimbările climatice și prevenirea riscului de dezastre, a rezilienței, ținând cont de abordările bazate pe ecosisteme; - îmbunătățirea protecției și conservării naturii, a biodiversității și a infrastructurii ecologice, inclusiv în zonele urbane, și reducerea tuturor formelor de poluare; - promovarea accesului la apă și a gestionării durabile a apei. Dat fiind în mare parte caracterul transfrontalier al problemelor menționate în PGBH DPMN, și luând în considerare faptul, că perioada de implementare a Programelor Interreg NEXT și a PGBH DPMN coincid, Ministerul Finanțelor consideră că ar fi necesară și oportună explorarea oportunității de implementare a mai multor acțiuni incluse în Obiectivul 2 și 3 din Planul de acțiuni al Programului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Dunărea-Prut și Marea Neagră, ciclul II (2022-2027) prin intermediul unor proiecte transfrontaliere și transnaționale, conferindu-le un aspect transfrontalier/transnațional, <u>cu indicarea acestei posibilități în Introducerea la PGBH DPMN</u>. Având în vedere că în document este indicat în calitate de risc din cadranul înalt de ne-implementare a Programului lipsa sau insuficiența surselor de finanțare și este indicată ca prioritară negocierea și solicitarea asistenței internaționale pentru implementarea acțiunilor, care nu au acoperire financiară, utilizarea programelor Interreg NEXT ca instrument de finanțare ar permite realizarea mai multor activități	
--	---	--

	cu impact transfrontalier și reducerea poverii financiare a statului aferente implementării Planului de acțiuni menționat supra. Un efect colateral pozitiv ar fi și sporirea gradului de absorbție a fondurilor UE de către beneficiarii din Republica Moldova. Printre activitățile care ar putea constitui o temă pentru un viitor proiect transfrontalier /transnațional ar putea fi, de exemplu, măsura 3.1.3. din plan: Creșterea implicării părților interesate la diferite nivele hidrografice (internațional, sub-bazine), la care ar putea fi adăugate ca sub-activități creșterea gradului de conștientizare prin organizarea campaniilor de informare privind gestionarea apelor inclusiv pluviale; elaborarea Planului de Comunicare și Instruire a Comisiilor pentru Situații Excepționale pentru stările de secetă la nivel de sub-bazin hidrografic, de zona hidrografică ori de district hidrografic; organizarea seminarelor Comitetelor bazinale cu privire la gestionarea bazinului hidrografic pe perioadă de secetă, etc. În calitate de inițiatori de proiecte ar putea fi instituțiile responsabile sau instituțiile partenere indicate în plan (Ministerul Mediului, Agenția „Apele Moldovei”, Institutul de Ecologie și Geografie, Institutul de Geologie și Seismologie, ONG-uri de mediu - de exemplu). Din această perspectivă, în cazul în care s-ar pune un accent mai mare pe importanța cooperării transfrontaliere/transnaționale în implementare, dar și s-ar asigura integrarea anumitor elemente ale Planului de acțiune revizuit al SUERD în document, PGBH DPMN ar fi un document de politici extrem de util pentru autoritățile Republicii Moldova.	
	Suplimentar, comunicăm următoarele: I. <u>La Programul de gestionare a districtului bazinului hidrografic Dunărea-Prut și Marea Neagră, ciclul II (2022-2027)</u>	Se acceptă.

Potrivit pct.11, subpct.6) al Hotărârii Guvernului "Cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice" nr. 386/2020 una din părțile descriptive a programului este partea/capitolul de costuri – *"estimarea resurselor financiare și nonfinanciare necesare pentru implementarea fiecărui obiectiv specific în parte; indicarea cheltuielilor planificate pentru perioada următoare în conformitate cu prevederile Cadrului bugetar pe termen mediu și a cheltuielilor estimate pentru perioada care excedează Cadrul bugetar pe termen mediu la momentul aprobării programului; indicarea resurselor disponibile din partea partenerilor de dezvoltare"*.

Astfel prin prisma celor menționate, pct. "5. Costuri" din proiect trebuie de perfectat/ajustat conform cerințelor expuse. Totodată, trebuie menționată sursa de acoperire pentru măsurile/acțiunile a căror finanțare lipsește (autorul menționează circa 96,0 mil.lei). Argumentele „... alocarea investițiilor pentru care urmează a fi solicitate din susținerea externă și bugetele naționale ...” sunt contradictorii și neconcludente. Or, conform prevederilor art.131 din Constituție, nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.

În partea ce ține de alineatul/capitolul "Propunerile de politici sectoriale pentru CBTM 2022-2024 în domeniul mediului (16 Sectorul "Protecția mediului" și 17 Sectorul " Gospodărie comunală") pag. 62-63 - acest alineat/capitol nu este concludent/de rigoare, întrucât sunt prezentate propunerile la etapa de elaborare a proiectului CBTM 2022-2024 și nicidecum prioritățile/măsurile deja acceptate. Astfel alineatul/capitolul trebuie perfectat prin prisma priorităților/măsurilor deja acceptate pentru anii 2022-2024, cu specificarea sumelor pentru fiecare an separat (a se vedea "Principalele priorități/măsură și limitele de cheltuieli sectoriale pe anii 2022-2024" - Tabelul nr.2 la Nota informativă la proiectul legii bugetului de stat pentru anul 2022 <https://mf.gov.md/ro/content/bugetul-de-stat-2022>).

Tot aici este de menționat că, în partea ce ține de Proiectul secțiunii specializate a Planului de amenajare a teritoriului național în sumă de 4000,0 mii lei, nu poate

	servi drept sursă de finanțare, reieșind din faptul că, la elaborarea proiectului Legii bugetului de stat pentru anul 2022, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale a intervenit cu propunerea de excludere a mijloacelor financiare respective. În partea ce ține de subprogramul 5108 „Sisteme de irigare și desecare” pentru anul 2022 sunt aprobate mijloace financiare în sumă de 10422,5 mii lei, dintre care pentru exploatarea sistemelor de irigare - 7222,5 mii lei, iar pentru reglementarea, controlul și gestionarea resurselor acvatice – 3200,0 mii lei. Prin urmare, suma de 90 600,0 mii lei nu este clar din ce surse este formată.	
	II. <u>La Planul de acțiuni al Programului de gestionare a bazinului hidrografic Dunărea-Prut și Marea Neagră pentru anii 2022-2027, ciclu II</u> Planul de acțiuni urmează să conțină expres costurile de implementare planificate (divizate pe fiecare an și măsuri), cu indicarea sursei (bugetul de stat, inclusiv proiectele finanțate din sursele externe, cât și din bugetele locale). Mențiunea ”În limita bugetelor disponibile” nu poate fi acceptată. Suplimentar menționăm că, potrivit prevederilor art.28 și 44 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, proiectele finanțate din surse externe sunt parte integră a bugetului de stat. Concomitent considerăm oportun elaborarea planului de acțiuni pe o perioadă de 3 ani (2022-2024), ulterior, prin completarea/modificarea hotărârii de Guvern, cu planul de acțiuni pentru următorii 3 ani (2025-2027).	Se acceptă.
	III. <u>La Nota informativă</u> Pct. 5 ”Fundamentarea economico-financiară” nu conține cheltuieli/impact / calcule de rigoare în partea ce ține de bugetele locale. Totodată autorul menționează lipsa mijloacelor financiare de circa 96,0 mil.lei - la acest capitol menționăm prevederile art.131 din Constituția RM, care expres stipulează, că nici o cheltuială bugetară nu poate fi aprobată fără stabilirea sursei de finanțare.	Se acceptă.

	În scop informativ, se comunică faptul că, atragerea asistenței externe în scopul implementării Programului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Dunărea-Prut și Marea Neagră, ciclul II (2022-2027) se va realiza în strictă conformitate cu Regulamentul cu privire la cadrul instituțional și mecanismul de coordonare și management al asistenței externe aprobat prin HG 377/2018. Reieșind din cele relatate, proiectul în cauză urmează a fi perfectat prin prisma celor menționate și prezentat repetat spre avizare.	
Ministerul Sănătății	<u>Aviz nr. 05/569 din 15.02.2022</u> Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	<u>Aviz nr. 07-04/460 din 17.02.2022</u> 1. Proiectul de hotărâre 1) Propunem la pct. 1 cuvintele „(se anexează)” de substituit cu cuvintele „conform anexei nr. 1.	Se acceptă
	2) De asemenea, după pct.1 este necesar de completat textul cu următorul conținut: „2) Planul de acțiuni pentru anii 2022-2027 privind implementarea Programului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Dunărea-Prut și Marea Neagră, (ciclul II) pentru anii 2022-2027, conform anexei nr. 2”.	Nu se acceptă. Planul de acțiuni este prezentat sub formă de tabel cu nr. 21, ca parte integrală a programului.
	3) Punerea în aplicare a prevederilor Planului de acțiuni, coordonarea, monitorizarea și controlul realizării acestuia considerăm că este necesar a fi asigurată de către organul central de specialitate al administrației publice care asigură realizarea politicii în domeniu, în comun cu autoritățile/instituțiile publice responsabile de implementarea Programului (pct. 3-4). Obiecție valabilă și la pct. 8. Proceduri de raportare din Anexă la hotărâre.	Nu se acceptă. Agenția „Apele Moldovei” are responsabilitatea de implementare a acțiunilor și capabilă să raporteze gradul de realizare a acțiunilor.

	4) La pct. 7 în final se va completa cu textul „în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”.	Se acceptă
	2. Anexă la hotărîre 1) Tabelul 6. Măsurile privind prevenirea și atenuarea consecințelor secetei, este necesar de adus în concordanță cu prevederile art. 47 - 48 din Legea apelor nr. 272/2011.	Se acceptă, completat în partea textuală
	2) În subpct. 2.1. Utilizarea apei, în perioada 2007-2019, este reglementat că „consumul mediu anual de apă a fost de 33,35 mil. m³. Peste 60 % (21,1 mil. m³) din apa captată a fost din surse subterane”. De asemenea, în figura nr. 3 este indicat că 70 % din volumul de apă a fost utilizat în agricultură. Astfel, din considerentul că în ultimii ani au scăzut esențial suprafața terenurile agricole irigate, considerăm că procentajul indicat nu corespunde realității. Astfel, se recomandă de concretizat și de indicat expres care este procentul de utilizare a apei separat pentru utilizarea apei la irigarea terenurilor, industria alimentară etc.	Se acceptă. Completat cu informații disponibile conform rapoartelor instituțiilor de stat.
	3. Planul de acțiuni al Programului de gestionare a bazinului hidrografic Dunărea – Prut și Marea Neagră pentru anii 2022 – 2027, ciclul II 1) Ce ține de includerea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA), ca responsabil de realizarea acțiunii nr. 1.2.1. <i>Instruirea agenților economici/fermierilor privind cerințele Codului de bune practici agricole pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din surse agricole</i>, menționăm că în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 695/2017, Ministerul are misiunea de elaborare și promovare a politicilor în domeniul agriculturii și industriei alimentare, și nu este abilitat cu funcții ce țin de promovarea politicilor în domeniul apelor. Ministerul are misiunea de a promova politici de subvenționare pentru ca producătorii agricoli să utilizeze tehnologii eficiente de irigare care în rezultat va	Se acceptă.

	economisi și proteja apele, crearea bazinelor de captare a apelor pluviale și promovarea culturilor agricole ce consumă cantități reduse de apă. Reieșind din cele expuse, solicităm excluderea MAIA ca responsabil de realizarea acțiunii nr. 1.2.1. din Planul de acțiuni de implementare a programului.	
	2) Referitor la acțiunea 1.2.3. <i>Restricționarea pășunatului din fișiile riverane de protecție a apelor</i>, comunicăm că MAIA nu are astfel de competențe și nici nu este proprietar al fișiiilor riverane de protecție a apelor, din aceste considerente solicităm excluderea ca responsabil de realizarea acțiunii nr. 1.2.1. Suplimentar, informăm că pct. 40 din Regulamentul cu privire la pășunat și cosit, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 667/2010, stabilește restricții și responsabilități ce țin de pășunat. Astfel, controlul asupra executării prezentei hotărîri este în sarcina agențiilor și inspecțiilor ecologice, serviciilor sanitar-veterinare de stat raionale/municipale și autorităților administrației publice locale.	Se acceptă.
	3) La acțiunea nr. 2.1.4. <i>Crearea bazinelor de acumulare a apei din precipitații</i>, se stabilește ca responsabil Agenția „Apele Moldovei”. În acest sens, comunicăm că conform prevederilor art. 22 alin. (5) din Legea apelor, precipitațiile atmosferice care cad pe terenurile private pot fi folosite de către proprietar în conformitate cu dispozițiile Codului civil și se consideră folosință generală a apei, și nu este necesar de obținut autorizație de folosință specială a apei la irigare. Conform prevederilor art. 592 alin. (1) din Codul civil, proprietarul care vrea să folosească pentru irigarea terenului său apele naturale și artificiale de care poate dispune în mod efectiv are dreptul ca, pe cheltuiala sa exclusivă, să facă pe terenul riveran opus lucrări utile de captare a apei. Din aceste considerente, nu este clar unde se propune de efectuat 5 Proiecte –pilot și în ce scopuri va fi utilizată apa.	Se acceptă.

	4) Acțiunea nr. 2.1.5. <i>Utilizarea tehnologiilor eficiente de captare/retenție a apelor pluviale în scop de irigare</i>, este binevenită și necesară. Doar că nu sunt clare subacțiunile indicate care nu au tangență cu acțiunea data. Este necesar de a fi revizuite subacțiunile indicate (culturi cultivate în benzi de-a lungul curbilor de nivel; - suprafață irigată cu sistem de irigații prin aspersiune; - trecerea la sisteme de irigații mai eficiente, prin picurare; etc.). Totodată, din coloana „Instituția responsabilă/instituția parteneră” textul „Asociațiile utilizatorilor de apă” se va substitui cu textul „Asociațiile utilizatorilor de apă pentru irigații”.	Clarificare: Punctul 2.1.5 este exclus. Se regăsește la pct.2.2.3
	5) La acțiunea nr. 2.2.3. Promovarea agriculturii conservative (creșterea capacității de reținere a apei în terenurile agricole), în coloana „Instituția responsabilă/instituția parteneră”, se va completa ca responsabili „parteneri de dezvoltare”, iar textul „Institutul de Pedologie” se va substitui cu textul „I.P. Institutul de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului „N. Dîmo”. Totodată, în Obiectivul general nr.1, propunem examinarea posibilității dezvoltării capacităților și folosire a infrastructurii apeductelor existente și pentru scopuri de irigare. De asemenea, conținutul documentului de politici este necesar a fi adus în concordanță cu prevederile pct. 9 și 11 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea, aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice și structurat în conformitate cu prevederile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.	Se acceptă. Clarificare: Propunerea privind folosirea apeductelor și pentru scopuri de irigare este valabilă pentru sectorul alimentare cu apă la componenta de dezvoltare regională
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	<u>Aviz nr. 06-814 din 17.02.2022</u> Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă.

Cancelaria de Stat al Republicii Moldova	<u>Aviz nr. 21-69-1780 din 18.02.2022</u> Cancelaria de Stat a examinat proiectul hotărîrii Guvernului cu privire la aprobarea Programului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Dunărea – Prut și Marea Neagră, ciclul II (2022-2027), (în continuare Programul), (nr. unic 31/MM/2022) și în limita competențelor sale funcționale comunică următoarele: Ținând cont că proiectul Programului va substitui Planul de gestionare a districtului bazinului hidrografic Dunărea-Prut și Marea Neagră (2018-2023), aprobat prin hotărîrea Guvernului nr. 955/2018, proiectul hotărîrii Guvernului se va completa cu prevederea de abrogarea a hotărîrii de Guvern menționate.	Se acceptă.
	În capitolul 3. Obiectivele generale și specifice, din lista de enumerare a obiectivelor se vor exclude secvențele de text „... este orientat spre ...” și „... care vor permite,”. În formularea actuală, obiectivele sunt prezentate ca efecte.	Se acceptă.
	La capitolul 4. Impact, se vor pune în evidență indicatorii de impact specificați (pentru fiecare indicator fiind prezentate valorile de referință și stabilite valorile țintă), asigurând dezagregarea acestora după principiul „nimeni nu este lăsat în urmă”¹ (accentul fiind pus pe indicatorii care prezintă impactul asupra calității vieții oamenilor), astfel ca impactul anticipat pentru fiecare obiectiv să prezinte clar efectele obținute la nivelul fiecărui grup țintă. (Ex: reduce riscul de inundații: prezentarea impactului asupra populației în baza mediului de reședință, statutului socioeconomic, etc.)	Se acceptă. Modificat în baza datelor disponibile.
	Capitolul 8. Proceduri de raportare, se va completa cu următorul text: „Ministerul Mediului și Agenția „Apele Moldovei” vor asigura publicarea rapoartelor anuale de progres și a rapoartelor de evaluare intermediară și finală a Programului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Dunărea – Prut și Marea Neagră, ciclul II (2022-2027) pe paginile web oficiale ale autorităților”.	Se acceptă.
	În Planul de acțiuni al Programului, în conformitate cu prevederile pct. 12, sbpct. 4) din hotărîrea Guvernului nr. 386/2020 cu privire la planificarea, elaborarea,	Nu se acceptă.

	aprobarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea documentelor de politici publice, pentru toate acțiunile planificate se vor estima costurile necesare pentru implementare, indicând sursa de finanțare (ex. 2.1.1, 2.1.2, etc.), iar pentru indicatorii de monitorizare vor fi incluse valorile țintite (ex. 2.1.3, 2.2.5, etc.).	Conform avizului Ministerului Finanțelor „capitolul <i>Costuri</i> trebuie perfectat prin prisma priorităților/măsurilor deja acceptate pentru anii 2022-2024, cu specificarea sumelor pentru fiecare an separate.
Ministerul Justiției	<u>Aviz nr. 04/1656 din 21.02.2022</u> Cu referire la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului de gestionare a districtului bazinului hidrografic Dunărea-Prut și Marea Neagră, ciclul II (2022-2027) (număr unic 31/MM/2022), comunicăm următoarele. 1. La pct. 7 din proiectul hotărârii Guvernului, atenționăm că, în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. În cazul în care se urmărește reducerea perioadei de intrare în vigoare a noilor prevederi, proiectul actului normativ în cauză trebuie să respecte regulile instituite de Legea nr. 100/2017, și anume cele stipulate la art. 56 alin. (3), în temeiul cărora „Intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective.” În acest sens, este necesară completarea notei informative cu argumente pertinente.	Se acceptă.
	<i>La proiectul Anexei:</i>	Se acceptă.

	2. În parafa de aprobare, cuvintele „Anexă la Hotărîrea Guvernului nr. ____ din ____” se vor substitui cu cuvintele „Aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. ____/2022”.	
	În conformitate cu art. 53 din Legea nr. 100/2017, în funcție de complexitatea actului normativ, elementele structurale ale actului normativ pot fi grupate după cum urmează, punctele în secțiuni, însemnate succesiv cu numere ordinare exprimate prin cifre arabe. În cazul unor acte normative complexe, punctele pot fi grupate mai întâi în paragrafe și/sau subsecțiuni. Secțiunile în capitole, însemnate succesiv cu numere ordinare exprimate prin cifre romane. Ținînd cont de prevederile legale precitate, elementele structurale vor fi grupate în forma enunțată.	Se acceptă.
	<i>La Capitolul 1:</i> 4. La obiectivul specific 5, conjuncția „și” va fi succedată de prepoziția „de”, iar la obiectivul specific 6, cuvîntul „implementarea” va fi precedat de prepoziția „prin”.	Se acceptă.
	5. La obiectivul specific 6 b) cuvîntul „accesului” care succede cuvîntul „serviciile” se va exclude ca fiind excedent.	Se acceptă.
	6. Hotărîrea Guvernului nr. 301/2014 are denumirea „cu privire la aprobarea Strategiei de Mediu pentru anii 2014-2023 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia” prin urmare, denumirea hotărîrii enunțate indicată la alineatul al nouălea, se va ajusta corespunzător or, aceasta este indicată greșit.	Se acceptă.
	7. Textul „Tabelul 1” și „Tabelul 2” se va substitui cu textul „Tabelul nr. 1” și „Tabelul nr. 2” (obiecție valabilă și la alte tabele și la Figura nr.1).	Se acceptă.
	<i>La Capitolul 2:</i> 8. În conformitate cu art. 54 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 100/2017, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text la prima folosire. La denumirea Tabelului nr. 4, este utilizată abrevierea	Se acceptă.

	„SHS”, anterior în text nefiind indicată mențiunea „(în continuare-SHS)”. Prin urmare, fie se va utiliza denumirea completă, fie proiectul se va completa cu mențiuni cu privire la utilizarea în continuare a abrevierii (obiecție valabilă și la abrevierea „CAR” din Tabelul nr. 13).	
	<i>La secțiunea 2.1:</i> 9. La dispozițiile care succed tabelul nr. 8 menționăm că, liniuțele nu sunt caracteristice actelor normative. Prin urmare, propunem excluderea acestora.	Se acceptă.
	10. Dispoziția de la liniuța a doua nu se integrează armonios în text, prin urmare, cuvântul „utilizare” se va substitui cu cuvântul „utiliza”.	Se acceptă.
	11. Cuvântul „republică” se va substitui cu cuvintele „Republica Moldova”.	Se acceptă.
	12. La referința la Codul de bune practice agricole, indicat la secțiunea 2.2.2, cuvântul „ordinul” va fi precedat de cuvintele „aprobat prin”, iar parantezele se vor exclude ca fiind excedente.	Se acceptă.
	<i>La secțiunea 2.3:</i> 13. La referința la Regulamentul privind cerințele de mediu pentru apele de suprafață și la Regulamentul privind monitorizarea și evidența sistematică a stării apelor de suprafață și a apelor subterane se vor indica și hotărârile Guvernului prin care acestea sunt aprobate.	Se acceptă.
	14. Cuvântul „investigativă” se va substitui cu cuvintele „de investigație”, astfel cum este indicat în regulament. Totodată, menționăm că figura nr. 10 la care se face referință în text, în legendă indică doar monitoringul operațional și de supraveghere nu și monitoringul de investigație.	Se acceptă.
	15. Cuvintele „Directiva cadru Apa” se vor substitui cu cuvintele „Directiva cadru pentru Apă”.	Se acceptă.

	16. Odată ce unele puncte au fost preluate ad litteram, acestea urmează a fi revizuite atât din punct de vedere al raportării la legislația națională, precum și din punct de vedere al expunerii urmînd a i se atribui un caracter concis și concret (spre exemplu: în conformitate cu directive Cadru Apă, monitorizarea parametrilor fizico-chimici conform Directiva Cadru Apa, sistem de clasificare elaborat în conformitate cu Directiva Cadru Apă, etc.)	Se acceptă.
	17. La Tabelul nr. 13 se vor exclude nota și asteriscul, deoarece nu sunt caracteristice actelor normative. Cuprinsul acesteia urmează a fi inclus în cuprinsul programului. De altfel, în tot textul, se vor exclude semnele grafice, deoarece nu sunt caracteristice actelor normative.	Se acceptă.
	18. În Tabelul nr. 15, coloana înfii rîndul 4 nu este completat, prin urmare, propunem înlăturarea acestei omisiuni.	Se acceptă.
	19. Cuvintele „secțiuni de investigare” se vor substitui cu cuvintele „secțiuni pentru monitorizarea de investigare”.	Se acceptă.
	20. În Regulamentul privind monitorizarea și evidența sistematică a stării apelor de suprafață și a apelor subterane, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 932/2013, sunt utilizate noțiunile „monitorizare de supraveghere, monitorizare operațională”. Prin urmare, cuvintele „secțiunile de monitorizare, de supraveghere și operațională” se vor substitui cu cuvintele „secțiunile de monitorizare de supraveghere și secțiunile de monitorizare operațională.	Se acceptă.
	La secțiunea 2.4: 21. În textul actelor Uniunii Europene, termenul „comunitar” a fost substituit cu termenul „Uniunii Europene”. Prin urmare, cuvintele „spațiului comunitar European” se vor substitui cu cuvintele „spațiului Uniunii Europene”.	Se acceptă.
	22. Cuvintele „autoritatea pentru supravegherea sănătății publice” se vor substitui cu cuvintele „autoritatea competentă pentru supravegherea sănătății publice”, astfel	Se acceptă.

	cum este prevăzut la art. 191 din Legea apelor nr. 272/2011 la care se face referință în text.	
	<i>La secțiunea 2.4.2:</i> 23. La referința la Convenția Ramsar indicată la lit. c) se va indica și denumirea acesteia.	Se acceptă.
	24. Cuvântul „economic” este indicat în mod repetat, prin urmare, cuvântul indicat în mod repetat se va exclude.	Se acceptă.
	<i>La secțiunea 2.4.3:</i> 25. Referința la Regulamentul zonelor de recreere aferente bazinelor acvatice, Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 737/2002 privind funcționarea zonelor de recreere aferente bazinelor acvatice se va substitui cu referința la Regulamentul zonelor de recreere aferente bazinelor acvatice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 737/2003 or, în cazul în care se indică denumirea regulamentului nu este necesară indicarea și a numărului anexe a cărei denumire o poartă și a denumirii hotărârii Guvernului prin care regulamentul este aprobat, care în proiect este indicată greșit.	Se acceptă.
	26. La referința la Regulamentul privind cerințele de calitate a mediului pentru apele de suprafață se va indica și hotărârea Guvernului prin care acesta este aprobat.	Se acceptă.
	<i>La secțiunea 2.4.4:</i> 27. Delimitarea zonelor sensibile se efectuează conform Metodologiei de identificare și desemnarea a zonelor sensibile la nitrați, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 736/2020. Prin urmare, referința la metodologie în text se va corecta or, aceasta este indicată greșit.	Se acceptă.

	28. Anexa nr. 1 constituie element constitutiv al Hotărîrii Guvernului nr. 736/2020 care are denumirea „Metodologia de identificare și desemnare a zonelor vulnerabile la nitrați”. Prin urmare, textul „prin Anexa nr. 1 la” se va exclude ca fiind greșit	Se acceptă.
	<i>La secțiunea 2.4.5:</i> 29. La denumirea directivei, cuvintele „Directiva Păsări” se vor substitui cu cuvintele „Directiva privind conservarea păsărilor sălbatice”. Totodată, se va indica și numărul și anul adoptării directivei.	Se acceptă.
	30. În conformitate cu art. 54 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 100/2017, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text, la prima folosire, prin urmare, abrevierile „UNESCO” „UE”, „AGRM”, „IPM” se vor substitui cu denumirea completă (obiecție valabilă și la „abrevierile „PIB”, „FEN”, „FNDR”, „CBTM”, „APL”).	Se acceptă.
	<i>La Capitolul 3:</i> 31. Se va ajusta denumirea Directivei nr. 2000/60/CE, deoarece este greșită.	Se acceptă.
	32. Cuvintele „Directivele Parlamentului European și ale Consiliului” se va substitui cu cuvintele „Directiva a Parlamentului European și a Consiliului” și se va indica în dreptul fiecărei directive. Denumirile Directivei 2000/60/CE din 23 octombrie 2000, a Directivei nr. 2006/7 din 15 februarie 2006, a Directivei nr. 2008/105/CE din 16 decembrie 2008 se vor ajusta or, acestea sunt indicate greșit.	Se acceptă.
	33. Textul „împotriva poluării cu (în special nitrați)” se va substitui cu cuvintele „împotriva poluării în special cu nitrați”.	Se acceptă.
	34. Denumirea figurii nr. 20 se va ajusta deoarece este greșită, denumirea corectă fiind „Priorități identificate pentru corpurile de apă expuse riscului din cauza alterărilor hidromorfologice”.	Se acceptă.

	35. Prevederile din Legendă de la figura nr. 21 „refacerea zonelor inundabile de luncă și ale zonelor umede” se vor ajusta la prevederile din text „refacerea zonelor inundabile și ale zonelor umede”.	Se acceptă.
	36. Prevederile din legendă de la figura nr. 22 „restabilirea albiei naturale a râului (re-naturale) și/sau crearea zonelor umede” se vor ajusta la prevederile din text „crearea/refacerea zonelor umede și re-naturalizarea râurilor”.	Se acceptă.
	<i>La Capitolul 4:</i> 37. Cuvintele „starea bună a corpurilor de apă poate” vor fi succedate de cuvântul „fi”.	Se acceptă.
	38. Cuvintele „de a stabili” se vor substitui cu cuvintele „pentru a stabili”.	Se acceptă.
	<i>La Capitolul 5:</i> 39. Cuvintele „Metodologiei de identificare și desemnare a zonelor vulnerabile la nitrați” vor fi succedate de cuvintele „aprobate prin”, iar parantezele rotunde se vor exclude.	Se acceptă.
	40. Referința la Planurile de gestionare a riscurilor de inundații se va substitui cu referința la planurile concrete aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr. 562/2020 (obiecție valabilă și în alte cazuri similare). Totodată, Hotărîrea Guvernului nr. 562/2020 se va expune ținînd cont de prevederile art. 55 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, astfel încît la indicarea datei adoptării actului normativ să se indice numărul de ordine ca element de identificare, la care să se adauge anul în care aceasta a fost adoptată, fiind despărțite de o bară „/”.	Se acceptă.
	<i>La Capitolul 6:</i> 41. Denumirea Directivei nr. 91/271/CEE indicată la pct. 6 se va corecta, deoarece este indicată greșit.	Se acceptă.

	42. Dispozițiile „lipsa specialiștilor în domeniu va fi monitorizată permanent situația”, „acces limitat la asistența financiară și tehnică va fi monitorizată permanent situația” nu se integrează armonios în text, motiv pentru care, propunem revizuirea acestora (obiecție valabilă și în alte cazuri similare).	Se acceptă.
	<i>La Capitolul 7:</i> 43. Cuvintele „realizarea documentelor de politici” se vor substitui cu cuvintele „implementarea documentelor de politici” astfel cum este prevăzut în Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate.	Se acceptă.
	44. Textul „2022-2027” se va lua între paranteze rotunde.	Se acceptă.
	45. Cuvântul „ministerului” va fi succedat de cuvântul „mediului. Cuvintele „în calitate de fondator” se vor substitui cu cuvintele „care are calitatea de fondator” pentru ca să fie clar că Ministerul Mediului are calitatea de fondator în cadrul Instituției Publice „Unitatea de Implementare a Proiectelor în domeniul Mediului”.	Se acceptă.
	46. Cuvintele „Funcțiile de protecție și de monitorizare a calității apei potabile” se vor substitui cu cuvintele „Funcțiile de protecție și monitorizare de audit a calității apei potabile astfel cum este indicat în Legea nr. 182/2019 privind calitatea apei potabile.	Se acceptă.
	<i>La Planul de Acțiuni al Programului de gestionare al bazinului Dunărea-Prut și Marea Neagră pentru anii 2022-2027, ciclul II:</i> 47. Coloana instituția responsabilă urmează a fi amplasată distinct de coloana instituția parteneră, or, în redacția actuală nu este clar care sunt instituțiile responsabile și care sunt instituțiile partener, deoarece acestea nu sunt clar delimitate.	Se acceptă.
	48. Măsura 1 nu corelează cu indicatorul (elaborarea Proiectului secțiunii specializate a Planului de amenajare a teritoriului național Apă și Sanitație, Hotărîre	Se acceptă.

	de Guvern aprobată). Astfel, se va ține cont că, indicatorii de progres trebuie să indice rezultatele care se doresc a fi obținute prin realizarea acțiunii. Sub acest aspect se vor revizui și restul indicatorilor de progres din Planul de acțiune (obiecție valabilă la măsurile 2.1.1, 2.2.1, 2.2.6, 2.2.9, 2.4.5, 3.2.4).	
	49. La măsura 2, abrevierea „s.” se va exclude ca fiind inutilă, iar abrevierile „FEN”, „FNDR”, „APL” „UTA”, „ONG” se vor utiliza după explicarea acestora în text la prima folosire.	Se acceptă.
	50. La referința la unitățile administrativ-teritoriale din coloana a doua se va indica atât denumirea satului cât și denumirea raionului.	Se acceptă.
	51. La indicatorul de monitorizare de la măsura 1.1.5 se va completa cu cuvintele „stație de epurare”, astfel cum este indicat la măsura 1.1.5.	Se acceptă.
	52. La indicatorul de monitorizare de la măsura 1.1.6, cuvântul „rețele” va fi succedat de cuvântul „exterioare”.	Se acceptă.
	53. La indicatorul de monitorizare de la măsura 1.1.7, cuvântul „rețele” va fi succedat de cuvântul „magistrale”.	Se acceptă.
	54. La indicatorul de monitorizare de la măsura 1.1.8, cuvântul „rețele” va fi succedat de cuvintele „magistrale exterioare”.	Se acceptă.
	55. La indicatorii de monitorizare de la măsura 1.1.10, se va completa și cu mențiuni cu privire la reconstrucția stației de pompare”.	Se acceptă.
	56. Dispoziția de la măsura 1.1.11 nu este similară cu dispoziția de la indicatorii de monitorizare or, la măsura 1.1.11 se face referință la sistemul de canalizare, iar la indicatorii de monitorizare se face referință la rețele de canalizare. Prin urmare, dispozițiile se vor uniformiza (obiecție valabilă și la măsurile 1.1.13, 1.1.14, 1.1.15, 1.1.6).	Se acceptă.

	57. La măsura 1.1.12 se face referință la colectorul de canalizare gravitațională, iar la indicatorii de monitorizare la rețele de canalizare, prin urmare, noțiunile se vor uniformiza.	Se acceptă.
	58. Nota nu este caracteristică actelor normative, cuprinsul acesteia urmează a fi indicat în cuprinsul Planului.	Se acceptă.
	59. La măsura 1.1.18 se va revedea la rubrica „Instituția responsabilă” Astfel, atragem atenția că, autoritățile administrației publice locale nu pot fi stabilite ca entități responsabile de realizarea acțiunilor specificate în conținutul planului nominalizat. Potrivit art. 109 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și art. 3 din Legea nr. 436/ 2006 privind administrația publică locală, autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară. În acest sens, colectivitățile locale pot coopera în exercițiul sarcinilor doar în cadrul legii (obiecție valabilă și la măsurile 1.1.19, 1.1.24, 1.2.1, 1.2.2, 1.2.3, 2.3.4, 2.4.2, 2.4.11, 2.4.12, 3.2.3).	Se acceptă.
	60. Indicatorii de monitorizare de la măsura 1.1.19 nu rezultă din aceasta, prin urmare, propunem să fie indicată măsurile concrete or, noțiunea „sistem de sanitație modernă” este generală.	Se acceptă.
	61. La măsura 1.1.24, indicatorii de monitorizare nu constituie țintele care urmează a fi atinse prin realizarea acesteia. Prin urmare, acestea se vor ajusta.	Se acceptă.
	62. La măsura 1.2.1 „Asociațiile agricole” urmează a fi excluse din lista instituțiilor responsabile pentru implementare, or, aceasta nu se află în subordinea Guvernului. Organizațiile necomerciale, în activitatea lor, sunt libere și independente față de autoritățile administrației publice centrale și locale și se supun doar legii și prevederilor statutare. Astfel, în vederea realizării acțiunilor cuprinse în Plan, aceste entități ar putea fi atrase în calitate de parteneri. Prin urmare, ținând cont de observația statuată la pct. 51 din aviz, la proiectul definitivat, asociațiile agricole vor fi amplasați într-o coloană distinctă (obiecție valabilă și în alte cazuri similare).	Se acceptă.

	63. Agenții economici urmează a fi excluși din lista instituțiilor responsabile de la măsura 1.2.1 or, aceștia nu pot fi obligați de Guvern să execute anumite sarcini. În măsura în care instituțiile sau persoanele independente de Guvern acceptă să fie desemnate în calitate de responsabili nu există circumstanțe care ar exclude această soluție. Menționăm însă, că trebuie de ținut cont că, Guvernul nu poate verifica executarea sarcinilor asumate și nu are pîrghii prin care să le poată impune executarea acestora.	Se acceptă.
	64. În conformitate cu art. 54 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 100/2017, în cazul în care se impune folosirea unor termeni și expresii din alte limbi, se indică, după caz, corespondentul acestora în limba română. Totodată, abrevierea „ICPDR” prevăzută la măsura 1.2.4 se va substitui cu denumirea completă. Ținînd cont că măsura 1.2.4 urmează a fi efectuată cu suportul Comisiei Internaționale pentru Protecția Dunării, după definitivarea proiectului, aceasta se va amplasa în coloana instituția parteneră. Totodată, în coloana instituții responsabile se va indica și instituția responsabilă de administrarea tehnică a sistemului informațional.	Se acceptă.
	65. La măsura 1.2.5, pentru indicatorul de monitorizare „stratul SIG elaborat și introdus în SIRA” nu este indicată măsura.	Se acceptă.
	66. În coloana 5 de la măsura 2.2.2, cuvîntul „elaborate” va fi succedat de cuvintele „și implementate”.	Se acceptă.
	67. În coloana 4 de la măsura 2.2.3 menționăm că denumirea corectă a institutului este „Institutul de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului „Nicolae Dîmo”.	Se acceptă.
	68. La măsura 2.2.5, se va indica că Regulamentul-tip de exploatare a lacurilor de acumulare a iazurilor este aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 977/2016, iar parantezele rotunde se vor exclude.	Se acceptă.

	69. La măsura 2.4.4, nu este clar dacă Agenția „Apele Moldovei” urmează doar să coordoneze Regulamentele de exploatare a lacurilor de acumulare/iazurilor sau și să le aprobe. Prin urmare, denumirea măsurii se va revizui ținând cont de indicator.	Se acceptă. Revizuită conform pct.3 al Regulamentului – tip de exploatare a lacurilor de acumulare / iazurilor (HG nr.977/2016).
	70. La instituția responsabilă de la măsura 2.4.14 cuvintele „Agenția pentru Geologie” se vor substitui cu cuvintele „Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale” astfel cum este indicat în Regulamentul Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 485/2009.	Se acceptă.
	71. Organizațiile nonguvernamentale sunt autonome și independente, prin urmare, aceasta poate fi atrasă doar în calitate de partener și se vor indica în coloana partenerii care urmează să fie indicată în mod distinct de coloana instituții responsabile de la măsura 3.1.3.	Se acceptă.
	72. La indicatorul de monitorizare de la măsura 3.2.1 cuvântul „Mediu” se va scrie cu minusculă.	Se acceptă.
Ministerul Economiei	<u>Aviz nr. 03-501 din 17.02.2022</u> Comunică lipsă de obiecții și propuneri.	Se acceptă.
DI Trombitsky Ilya Asociația Eco-Tiras	07.02.2022, 22:04 1. Nu inteleg, de ce pentru comentariile sunt prevazute numai 10 zile, când Directiva Cadru a Apei se prevede pentru documente de acest fel 6 luni? 16.02.2022, 15:15 2. Asociația Eco-Tiras atrage atenția asupra absenței în proiectul de program a materialelor referitoare la cooperarea transfrontalieră pe râul Prut în legătură cu coordonarea transfrontalieră a activităților economice care pot afecta starea râului	Clarificare: Termenul de 10 zile este prevăzut pentru avizarea/expertizarea proiectului de hotărâre de Guvern în conformitate cu p.190 din HG nr.610/2018.

	(hidromorfologie, scurgere solidă, dezvoltarea navigației, etc.). Totodata, nerespectarea termenului de 6 luni pentru discuțiile publice al documentului tratam ca necorespunderea cu normele stabilite de Directiva Cadru a Apei. Termenul actual de 10 zile trebuie sa fie revizuit prin prelungirea.	Colaborarea cu România este expusă la p. 3.1.7, 3.2.5, 3.2.6.
Congresul Autorităților Locale din Moldova	Nu este prezentat avizul.	
Asociația „Moldova Apă –Canal”	Nu este prezentat avizul.	

Secretar de Stat

Iordanca-Rodica IORDANOV

Tronza Serafima

022204510